

4H-gårdsverksamhetens mål

Antagna vid Riksstämman i Uppsala 2002.

4H-gården ett levande fritidsalternativ. En av många verksamhetsmetoder för att nå 4H:s speciella syfte (enl. 4H:s stadgar 2§):

- att sprida kunskap om och förståelse för landsbygden och dess näringar,
- att utveckla aktiviteter kring jordbruk, skogsbruk samt hem och hushåll,
- att utveckla aktiviteter kring natur- och miljövard och därigenom skapa förståelse för samspelet i naturen.

4H vill erbjuda aktiv fritidsverksamhet. Ett av 4H-gårdens viktigaste mål är att dess besökare tar aktiv del i alla de sysslor som förekommer. Barn och ungdomar får på så sätt tidigt lära sig ta ansvar och den enskildes personlighetsutveckling främjas. Djurskötsel morgon och kväll liksom arbeten med växtodlingen och underhåll av gården är naturliga aktiviteter. Därutöver bör 4H-gården arrangera olika djurskötarkurser, hantverksdagar, naturexkursioner och skogsdagar.

4H-gården skall i möjligaste mån efterlikna en svensk bondgård med självhushåll. De djur som hålls bör vara av svenska lantraser och de växter som odlas skall vara de arter som finns på svenska gårdar. 4H-gården skall drivas i enlighet med 4H:s miljöprogram och således anta en ekologisk profil.

För att få bättre verklighetsanknytning till dagens jordbruk som livsmedelsproducenter bör 4H-gårdarna bedriva någon form av kött-, ägg- eller växtproduktion.

Nötkreatur, smågrisar, höns, getter och får samt köksväxter och, om möjligt, egen foderproduktion är lämpliga komponenter på en 4H-gård.

4H vill öka förståelsen för bygdens kulturliv, så som det utformats genom tiderna. Därför bör 4H-gårdens djur vara av svenska lantraser eller raser representativa för bygden. Demonstrationsodling av lin och andra kulturväxter i svensk tradition är önskvärd. Körning med häst, liksom allehanda hantverk, t.ex smörkärning, halmslöjd och ullberedning, som förekom i bondekulturen, hör hemma på 4H-gården.

För att kunna förstå samspelet i naturen är det viktigt att få umgås med växter, djur och natur på ett naturligt och sunt sätt. Ett viktigt mål för 4H-gården är att erbjuda detta umgänge.

4H:s syfte är att genom demokratiska organisations- och arbetsformer i verksamheten ge medinflytande och ansvar. På varje 4H-gård måste därför bildas minst en 4H-klubb där medlemmarna beslutar om gårdens drift och verksamhet.

RS 4H:s riktlinjer för 4H-klubbens 4H-gårdsverksamhet Antagna vid Riksstämman i Uppsala 2002.

Varför behöver vi riktlinjer?

4H-gården är den verksamhetsmetod, genom vilken vi når ut till flest människor med våra profilerade aktiviteter inom jordbruk, skogsbruk, hem och hushåll. När vi driver 4H-gårdar gör vi det oftast tillsammans med andra intressenter. Dessa kan vara kommunala förvaltningar, stiftelser, företag eller privatpersoner. I det samarbetet är det väsentligt att 4H-gården får sin karaktär av oss inom 4H och vår ställning som ideell ungdomsorganisation.

En stor del av vår organisations nya medlemmar kommer att rekryteras genom 4H-gårdarna. Vi måste se till att våra 4H-gårdar runt om i landet har vissa grundläggande krav och målsättningar gemensamt. En förbundskonsulent har som en huvuduppgift, att hålla kontakt med landets 4H-gårdar och medverka vid nystartande och utveckling av 4H-gårdsverksamheten. Länsförbundet skall utse en 4H-gårdsansvarig, som har till uppgift att hålla kontakt med verksamheten på 4H-gården.

Vilka är våra interna riktlinjer?

4H-gården arbetar efter "4H-gårdsverksamhetens mål".

Riksförbundet eller länsförbundet skall godkänna verksamheten innan den kan benämnas 4H-gård och använda 4H:s logotype. 4H-gården är ett ansikte utåt och måste därför ge ett gott intryck. Följande kriterier måste uppfyllas:

1. För att godkännas som 4H-gård krävs en viss bredd på verksamheten: ensidig inriktning på enstaka djurslag, t.ex kaniner eller hästar, eller på enbart djurskötsel kan således inte kallas 4H-gårdsverksamhet. Fler än tre djurslag bör eftersträvas.

4H-gårdens djur bör vara av svenska lantraser. Exempelvis bör exotiska djur inte hållas.

4H-gården är en aktiv verksamhet och får således inte likna en djurpark. 4H-gårdens djur är i huvudsak produktionsdjur eller bruksdjur och inte enbart sällskapsdjur. Ägg- eller köttproduktion bör förekomma.

4H-gården bör ha betesmark och helst även mark för egen foderproduktion. Saknas betesmark måste djurantalet anpassas och rastgårdar anläggas. En demonstrationsodling för våra vanligaste foderväxter bör anläggas. Ett köksväxtland, för medlemmarnas egna 4H-företag eller för kollektivt pedagogiskt bruk, bör finnas på varje 4H-gård.

4H-gården skall självklart drivas i enlighet med 4H:s miljöprogram och således anta en ekologisk profil. All odling bedrivs ekologiskt. Djuren hålls utan rutinmässig medicinering, ges

utlopp för sitt naturliga beteende och får generöst tilltagna ytor. Tillräckligt utrymme för gödsel förvaring och kompostering skall finnas. Komposten skall i möjligaste mån nyttjas i 4H-gårdens kretslopp.

På 4H-gården bör förutom en bred djur- och odlingsverksamhet även finnas aktiviteter om skog, natur, hem och hushåll, hantverk och kultur, gärna i form av studiecirkel och 4H-företag.

2. 4H-gården är en verksamhet inom 4H-organisationen. Det skall alltså finnas en aktiv 4H-klubb på gården, med fungerande styrelse som organiserar fritidsaktiviteter för medlemmarna. Vid nystart av 4H-gården startas 4H-klubben samtidigt med gården.

Som huvudman för 4H-gården skall 4H-klubben fungera. I 4H-klubben får man genom sitt medlemskap sin naturliga möjlighet till inflytande och medbestämmande. Med tanke på medlemmarnas låga ålder kan det i vissa fall vara lämpligt att utse en speciell 4H-gårdskommitté under klubbstyrelsen. I undantagsfall kan länsförbundet eller 4H-kretsen vara huvudman för 4H-gårdsverksamheten. Då måste de klubbar som är verksamma på 4H-gården vara väl representerade i gårdens styrelse.

På 4H-gårdar med många medlemmar bör man överväga att starta flera klubbar eller bilda olika sektioner med ansvar för var sin dag eller varsina djur, etc. Samarbete med andra föreningar, t.ex JUF-avdelningar och Skog och Ungdom, är önskvärt och bör kunna tillföra en positiv breddning av verksamheten.

3. Medlemsskapet säkrar möjligheten att utöva sin demokratiska rätt och underlättar rekryteringen till styrelse- och andra funktionärsuppdrag. Medlemsskapet ger en värdefull samhörighetskänsla som uppmuntrar vidare engagemang, delaktighet och ansvarstagande. Till medlemsskapet är dessutom kopplat en kollektiv olycksfallsförsäkring som är värdefull för 4H-gårdsverksamhetens deltagare. Alla som deltar regelbundet i 4H-klubbens 4H-gårdsverksamhet skall därför vara medlem i 4H-klubben.

Det är viktigt att 4H-klubben erbjuder ett brett program som tilltalar en bred åldersgrupp. På så sätt stimuleras medlemmarna att stanna kvar i 4H och kanske utveckla sitt ledarskap.

Länsförbundet har genom klubbledarna ansvaret för att medlemmarna på 4H-gården blir fullt delaktiga i 4H-organisationen.

4. 4H-gården bedriver vi oftast i samarbete med andra intressenter. Det kan vara 4H-gårdsverksamhet på en privatägd gård, samarbete med kommunen etc. Med 4H-gårdens intressenter skall skriftliga överenskommelser upprättas där det klart regleras respektive parts åtagande i 4H-gården. Vid 4H-gårdsverksamhet på en privatägd gård skall särskilt uppmärksammas att 4H-klubben blir fristående i förhållande till gårdens ägare.

